

Pieczna zastępcza w województwie opolskim w 2023 r.

05.06.2024 r.

 2,0%

Wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej w relacji do 2022 r.

W województwie opolskim na koniec 2023 r. w pieczy zastępczej przebywało 2,0 tys. dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziny naturalnej, w tym 1,6 tys. w pieczy rodzinnej. W porównaniu z 2022 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej uległa zwiększeniu.

Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka. W województwie opolskim na koniec 2023 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 969 rodzin zastępczych oraz 26 rodzinnych domów dziecka. W skali roku liczba rodzin zastępczych zwiększyła się, natomiast względem 2015 r. zmniejszyła się. W przypadku rodzinnych domów dziecka tendencja była odwrotna.

W 2023 r. odnotowano wzrost liczby rodzin zastępczych, natomiast spadek rodzinnych domów dziecka w relacji do 2022 r.

Tablica 1. Rodzinna piecza zastępcza
stan w dniu 31 grudnia

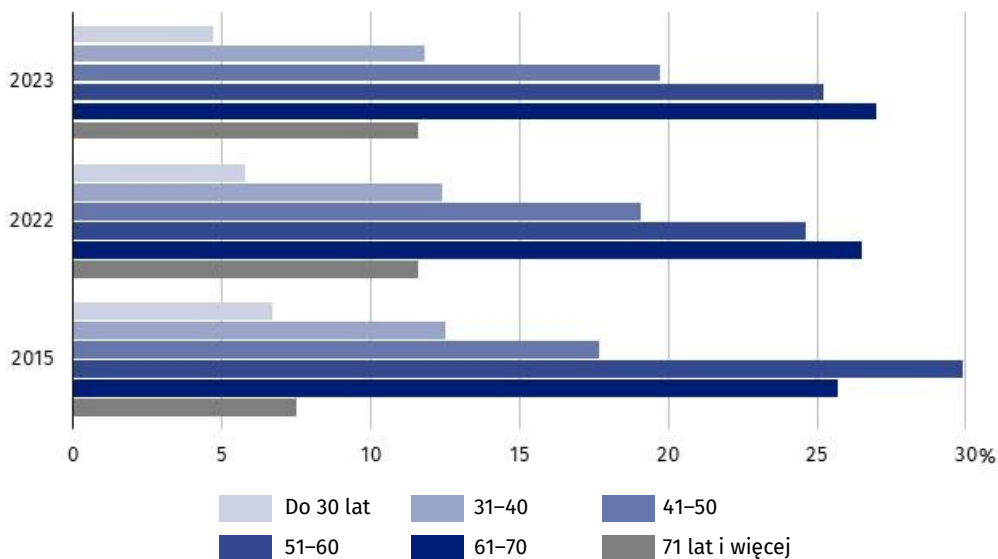
Wyszczególnienie	2015	2022	2023		
	w liczbach bezwzględnych			2015=100	2022=100
Rodziny zastępcze	987	953	969	98,2	101,7
Spokrewnione z dzieckiem	635	598	605	95,3	101,2
Niezawodowe	314	298	307	97,8	103,0
Zawodowe ^a	38	57	57	150,0	100,0
Rodzinne domy dziecka	19	27	26	136,8	96,3

a Obejmują zawodowe rodziny specjalistyczne oraz rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

Funkcji rodzinnej pieczy zastępczej częściej podejmowały się małżeństwa. Ich udział na koniec 2023 r. wyniósł 57,7% i był wyższy o 0,8 p. proc. niż przed rokiem oraz o 4,1 p. proc. w porównaniu z 2015 r.

Podobnie, jak przed rokiem funkcji rodzinnej pieczy zastępczej najczęściej podejmowały się osoby w grupie wieku 61–70 lat, a ich udział w końcu 2023 r. ukształtował się na poziomie 27,0% (przed rokiem – 26,5%). W 2015 r. funkcję tę natomiast najczęściej sprawowały osoby w grupie wieku 51–60 lat (29,9%).

Wykres 1. Osoby pełniące funkcję rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku stan w dniu 31 grudnia

W rodzinnej pieczy zastępczej w końcu 2023 r. przebywało łącznie 1,6 tys. dzieci (wśród których przeważały dziewczęta). Zarówno w odniesieniu do 2022 r., jak i do 2015 r. ich liczba zwiększyła się odpowiednio: o 3,0% i o 8,0%. Spośród wszystkich dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą, zdecydowana większość, podobnie jak w latach 2022 oraz 2015, przebywała w rodzinach zastępczych. Na koniec 2023 r. udział dzieci przebywających w rodzinnych domach dziecka zwiększył się o 1,4 p. proc. w porównaniu z 2022 r. i o 4,7 p. proc. względem 2015 r.

Tablica 2. Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej stan w dniu 31 grudnia

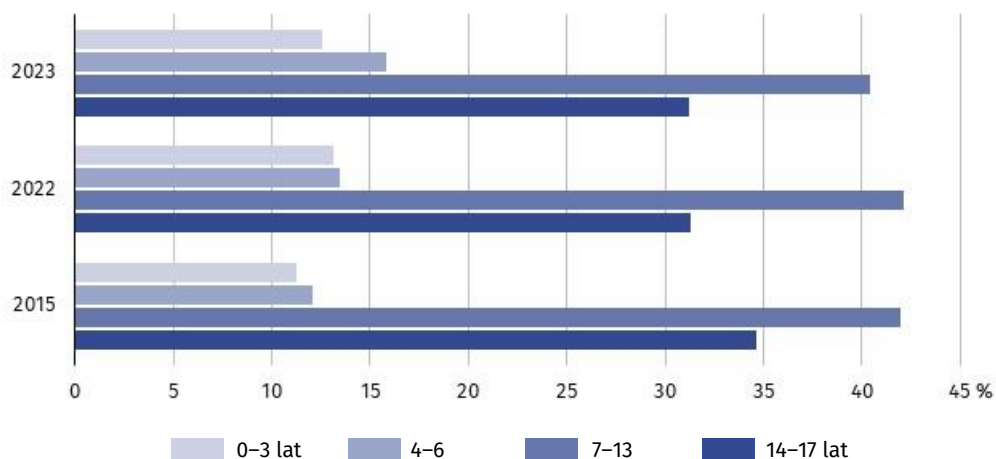
Wyszczególnienie	2015	2022	2023		
	w liczbach bezwzględnych			2015=100	2022=100
W rodzinach zastępczych	1346	1360	1378	102,4	101,3
w tym w wieku do 18 roku życia	1164	1140	1169	100,4	102,5
W rodzinnych domach dziecka	126	183	212	168,3	115,8
w tym w wieku do 18 roku życia	120	164	194	161,7	118,3

Analizując liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych według typu rodziny, można zauważyć, że najwięcej dzieci przebywało w rodzinach spokrewnionych. Wśród wszystkich typów rodzin zastępczych udział liczby dzieci w rodzinach spokrewnionych w końcu 2023 r. wyniósł 56,8% i w skali roku nie zmienił się, a w relacji do 2015 r. zmniejszył się o 2,8 p. proc.

W końcu 2023 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 85,7% wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w województwie, podczas gdy przed rokiem – 84,5%, a w 2015 r. – 87,2%. Analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że w omawianych latach najwyższy odsetek dzieci w grupie do 18 roku życia ukształtował się w grupie wieku 7–13 lat. Ich udział kształtował się w województwie w przedziale 40,4–42,1%. Najniższe odsetki (oscylujące w granicach 11,3–15,8%) w analizowanym okresie stanowiły dzieci w grupach wieku 0–3 oraz 4–6 lat.

W 2023 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 85,7% ogólnej liczby dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą

Wykres 2. Dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej do 18 roku życia według grup wieku
stan w dniu 31 grudnia

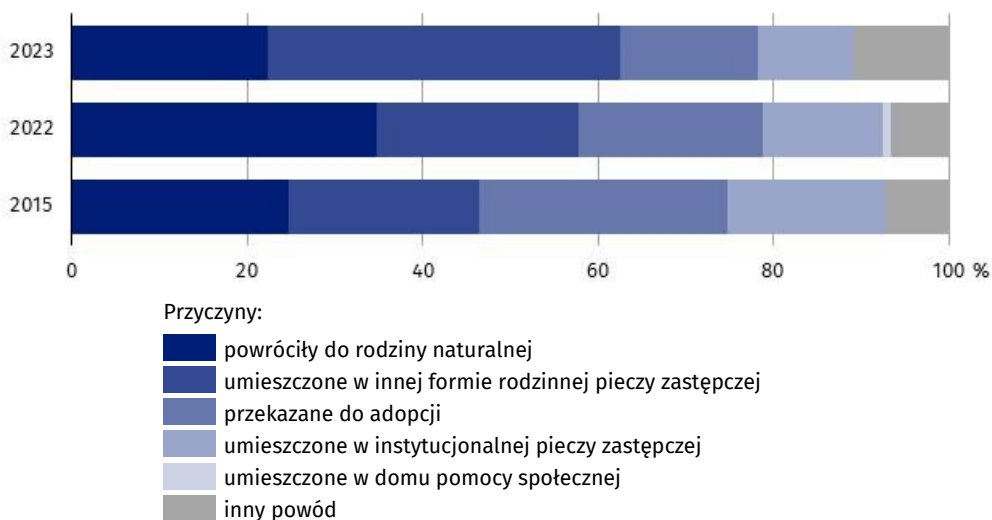

Na koniec 2023 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 183 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, a 69 było sierotami.

W 2023 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 229 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. więcej o 0,9% niż przed rokiem i o 15,7% w stosunku do 2015 r. Najczęstszym powodem opuszczenia przez niepełnoletnich wychowanków pieczy rodzinnej w 2023 r. było umieszczenie w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej (40,2%), natomiast w 2022 r. powrót do rodziny naturalnej (34,8%), a w 2015 r. przekazanie do adopcji (28,3%).

W 2023 r. najczęstszą przyczyną opuszczenia przez osoby niepełnoletnie rodzinnej pieczy zastępczej było umieszczenie w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej

Wykres 3. Dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą według przyczyn

Ponadto w 2023 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 89 podopiecznych w wieku powyżej 18 roku życia. Ich liczba zmniejszyła się o 25,2% w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 22,6% w relacji do 2015 r. Spośród osób pełnoletnich, odsetek wychowanków, którzy w 2023 r. usamodzielnili się wynosił 70,8%, przed rokiem – 60,5%, a w 2015 r. – 71,3%.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza, która zapewnia stałą opiekę całodobową, może być sprawowana w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W województwie opolskim w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowały tylko placówki opiekuńczo-wychowawcze i na koniec 2023 r. było ich 29. W skali roku jak również względem 2015 r. ich liczba wzrosła odpowiednio: o 7,4% i o 20,8%. Podobnie jak przed rokiem najwięcej

odnotowano placówek typu socjalizacyjnego. Na koniec 2023 r. stanowiły one 86,2% wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych w województwie, przed rokiem – 92,6%, a w 2015 r. – 91,7%.

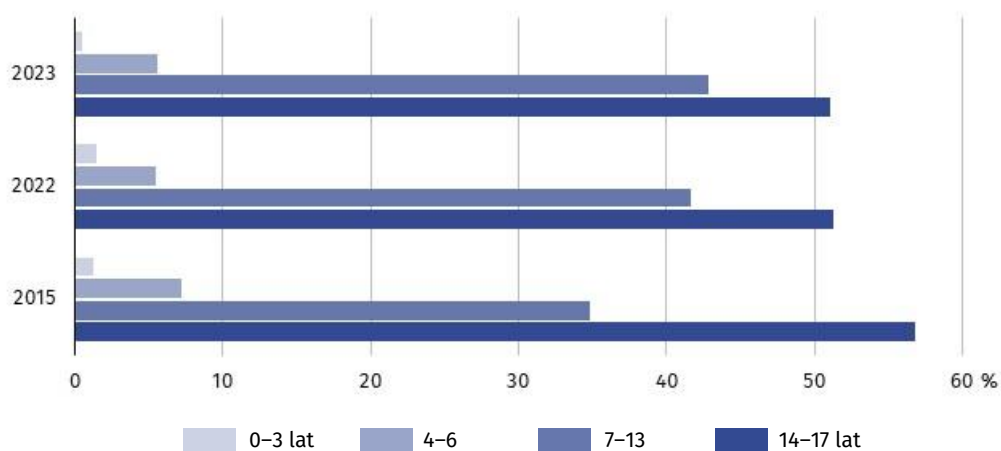
Placówki opiekuńczo-wychowawcze w końcu 2023 r. dysponowały łącznie 414 miejscami dla podopiecznych (w tym 87,4% w placówkach typu socjalizacyjnego). W relacji do 2022 r. ich liczba zmniejszyła się o 6,8%, a w stosunku do 2015 r. o 25,9%.

Tablica 3. Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej
stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	2015	2022	2023		
	w liczbach bezwzględnych			2015=100	2022=100
Placówki	24	27	29	120,8	107,4
w tym socjalizacyjne	22	25	25	113,6	100,0
Miejsca	559	444	414	74,1	93,2
w tym w placówkach socjalizacyjnych	515	406	362	70,3	89,2
Wychowankowie	540	420	412	76,3	98,1
w tym w placówkach socjalizacyjnych	504	386	361	71,6	93,5

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie województwa opolskiego w końcu 2023 r. przebywało łącznie 412 wychowanków (spadek względem 2022 r. o 1,9%, a w stosunku do 2015 r. o 23,7%), z czego zdecydowana większość w placówkach socjalizacyjnych. Podobnie jak rok wcześniej oraz w 2015 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało więcej chłopców niż dziewcząt.

Wykres 4. Wychowankowie placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej do 18 roku życia według grup wieku
stan w dniu 31 grudnia

Udział dzieci do 18 roku życia w ogólnej liczbie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej na koniec 2023 r. wyniósł 91,3%, podczas gdy przed rokiem – 94,8%, a w 2015 r. – 90,4%. Wśród dzieci do 18 roku życia analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że najbardziej liczną grupę podopiecznych stanowiły osoby w grupie wieku 14–17 lat, a ich udział w końcu 2023 r. wyniósł 51,1% (przed rokiem – 51,3%, a w 2015 r. – 56,8%). Najmniej liczną

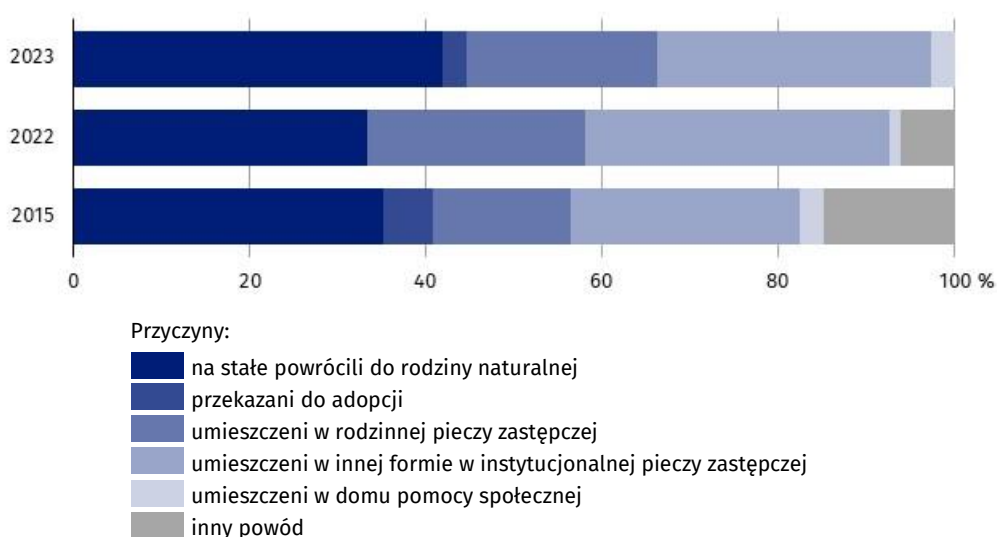
W 2023 r. wychowankowie do 18 roku życia stanowili 91,3% ogółu osób objętych instytucjonalną pieczą zastępczą

grupą wychowanków były dzieci najmłodsze (w wieku 0–3 lata). Ich odsetek w 2023 r. wyniósł 0,5%, natomiast w latach 2022 i 2015 odpowiednio: 1,5% i 1,2%.

Osoby z niepełnosprawnościami w 2023 r. stanowiły 5,3% wszystkich wychowanków pieczy instytucjonalnej w województwie. Względem 2022 r. oraz 2015 r. ich odsetek zmniejszył się odpowiednio: o 2,8 p.proc. i o 4,3 p.proc.

W 2023 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 74 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. mniej o 8,6% niż rok wcześniej i o 31,5% w porównaniu z 2015 r. Najczęstszą przyczyną w 2023 r., dla której podopieczni opuszczali placówki był podobnie jak w 2015 r. powrót na stałe do rodziny naturalnej, a w 2022 r. umieszczenie w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wykres 5. Wychowankowie do 18 roku życia, którzy ubyli z placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej według przyczyn

Ponadto w 2023 r. z placówek opiekuńczo-wychowawczych ubyło 53 wychowanków pełnoletnich (mniej o 19,7% niż przed rokiem oraz o 18,5% w relacji do 2015 r.), spośród których 92,5% usamodzielniało się.

Pracę w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ramach wolontariatu w 2023 r. wspierało 16 wolontariuszy, podczas gdy rok wcześniej – 12, a w 2015 r. – 46.

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny w Opolu

p.o. Dyrektora Renata Wasilewska

Tel: 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:

Opolski Ośrodek Badań Regionalnych

Hanna Sterniuk-Mościcka

Tel: 514 901 001

e-mail: H.Sterniuk-Moscika@stat.gov.pl

Obsługa mediów:

Monika Bartel

Tel: 77 423 09 75

e-mail: M.Bartel@stat.gov.pl

www.opole.stat.gov.pl

[@Opole_STAT](https://twitter.com/Opole_STAT)

[@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

[Piecza zastępcza w województwie opolskim w 2022 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Warunki życia ludności, pomoc społeczna](#)